

Emil Stefan MENTELE - ur. 26 października 1916 r. w m. Czaniec. Syn Emanuela i Franciszki z domu Szczotka. Jego ojciec był leśniczym w lasach Habsburgów. Po śmierci ojca zamieszkał w Żywcu u siostry, pracownicy miejscowego browaru. Ukończył szkołę powszechną w Czańcu, a następnie gimnazjum w Bielsku. Lasy stały się jego życiową pasją. Stąd, po ukończeniu w grudzińskim Centrum Wyszkożenia Kawalerii Szkoły Podchorążych Rezerwy Kawalerii (rocznik 1936 - 1937) podjął studia na wydziale leśnym w SGGW w Warszawie, które po drugim roku przerwała wojna. Będąc podchorążym 8 Pułku Ułanów w Krakowie, z chwilą wybuchu wojny wcielony został do I Pułku Szwoleżerów Józefa Piłsudskiego w Warszawie, otrzymał awans na podporucznika (promocja oficerska w 1939 r.), gdzie został dowódcą plutonu konnego. Z tym pułkiem walczył w kampanii wrześniowej 1939 r. Po kapitulacji uniknął niewoli, wrócił do Żywca i ukrywał się w leśnictwie Sopotnia. 1 kwietnia 1940 r. wyruszył na nartach na Węgry, z zamiarem dołączenia do Armii Polskiej we Francji. Po dotarciu do Budapesztu, wysłany został do Splitu, do Jugosławii, gdzie oczekiwał na transport morski. Był to pierwszy transport, który skierowany został nie do Francji, a do Syrii.

Wstępuje do Brygady Strzelców Karpackich (nr ewid. 1180) z przydziałem do Dywizjonu Rozpoznawczego Ułanów (30.05.1940 r.), na stanowisko dowódcy plutonu w szwadronie konnym. Bierze udział w obronie Tobruku i w kampanii libijskiej. Za czyny bojowe na polu walki pod Tobrukiem (rozkaz dzienny z dn.7 lutego 1942 r.), po raz pierwszy odznaczony Krzyżem Walecznych przez gen. Stanisława Kopańskiego. Przeszedł z Pułkiem cały szlak bojowy w kampanii włoskiej Polskiego 2 Korpusu, od Monte Cassino poprzez Ankonę, Linię Gotów, Apenin Emiliański, aż do wyzwolenia Bolonii. W roku 1944 po raz drugi odznaczony Krzyżem Walecznych przez gen. Władysława Andersa, w bitwie o Monte Cassino. Za wybitne czyny wojenne połączone z wyjątkową ofiarnością i odwagą, otrzymuje Krzyż Srebrny Orderu Wojennego Virtuti Militari V kl. Odznaczony wieloma brytyjskimi odznaczeniami, m.in. Military Cross (MC - Krzyż Wojskowy). Wojnę kończy w stopniu Rotmistrza, jako dowódca 1 szwadronu Pułku Ułanów Karpackich.

Po zakończeniu wojny wyjechał z Pułkiem do Anglii. Rozpoczęte, jeszcze w Warszawie studia, ukończył w Szkocji. W 1951 r. wyjechał do Rodezji, (Zimbabwe), gdzie zakłada Koło Kombatantów Polskich zostając jego Prezesem. Podczas wojny w Rodezji w latach 1973 - 1980, zostaje Oficerem Obrony Narodowej (Civil Defence). Na skutek przewrotu politycznego, wyjeżdża z Zimbabwe w roku 1988 do Kalifornii w USA. W Ameryce zajmuje się działalnością publicystyczną związaną z tematyką II Wojny Światowej. W tym zakresie współpracuje z uniwersytetami amerykańskimi. Jest niestrudzonym korespondentem dla pism polskich i zagranicznych. Autor artykułów do "Ułana Karpackiego", londyńskiego "Przeglądu Kawalerii i Broni Pancerniej", grudziądzkich "Komunikatów Fundacji" i innych. Napisał także wspomnienia "W pogoni za wolnością". Wielokrotny uczestnik zjazdów Kawalerzystów II RP w m. Grudziądz.

7. stycznia 2008 r., Minister Obrony Narodowej mianował nie będącego w czynnej służbie wojskowej, Emila Mentla do stopnia pułkownika. Postanowieniem Prezydenta RP z dn. 28. kwietnia 2008 r., za wybitne zasługi dla Rzeczypospolitej Polskiej, za działalność na rzecz środowisk kombatanckich wyróżniony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Odznaczenie w imieniu Prezydenta RP wręczyła Pani Joanna Kozińska - Frybes, Konsul Generalna Konsulatu RP w Los Angeles. Uroczystość miała miejsce 1. czerwca 2011 r. w Sacramento, w Polonijnym Ośrodku Kulturalno – Pastoralnym.

Inicjator odsłonięcia Tablicy poległych Ułanów Karpackich w Świątyni Opatrzności Bożej w Warszawie Wilanowie (1. września 2012 r.). Ideę powstania tablicy pamiątkowej sfinalizowały: Fundacja na Rzecz Tradycji Jazdy Polskiej z Grudziądza (Prezes p. Karola Skowrońska), oraz Stowarzyszenie Ułanów Karpackich z Poznania (Prezes p. Przemysław Kopij). Tablica jest jedyną na świecie wymieniającą z imienia i nazwiska wszystkich poległych na wojnie ułanów Pułku Ułanów Karpackich. Ostatni raz gościł w Polsce podczas XXV Jubileuszowego Zjazdu Kawalerzystów II RP w Grudziądzu (23-25 sierpnia 2013 r.)

opracował

Przemysław KOPIJ

Pani Joanna Kozińska - Frybes, Konsul Generalna dekoruje płk. Emila Mentla
Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.
Źródło: Fundacja na Rzecz Tradycji Jazdy Polskiej

Pani Joanna Kozińska - Frybes, Konsul Generalna i płk Emil Mentel.
Źródło: Fundacja na Rzecz Tradycji Jazdy Polskiej

Zjazd Kawalerzystów II RP w m. Grudziądz.
Stoją od lewej: płk Antoni Ławrynowicz (3.Pułk Strzelców Konnych),
p. Karola Skowrońska (Prezes Fundacji na Rzecz Tradycji Jazdy Polskiej),
płk Emil Mentel (Pułk Ułanów Karpackich)
Źródło: Fundacja na Rzecz Tradycji Jazdy Polskiej

Emil Mentel (z prawej) z kolegą szwoleżerem „pierwszej klasy”.
Grudziądz, sierpień 2007r.

Źródło: Ułan Karpacki - lipiec – grudzień 2007 nr 145

płk Emil Mentel, wrzesień 2012r.
Źródło: Stowarzyszenie Ułanów Karpackich

Odznaczenia

- Krzyż Srebrny Orderu Virtuti Militari
- Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski
- Krzyż Walecznych – dwukrotnie
- Military Cross
- Krzyż Pamiątkowy Monte Cassino
- Africa Star
- Italy Star
- Star 1939-1945
- Defence Medal
- War Medal 1939-1945
- Medal Wojska

**SIŁY ZBROJNE
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

mianował

nie będącego w czynnej służbie wojskowej

ppłk nie podl.ob.sł.wojsk. Emila MENTEL s.Emanuela

na stopień

PUŁKOWNIKA

7 stycznia 2008 r.

z dniem

Z upoważnienia **MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

DYREKTOR

DEPARTAMENTU KADR MON

J. Bojarski

gen. bryg. Janusz BOJARSKI

Warszawa, styczeń 2008 rok.

(data)